

ปัญหาทางกฎหมายในการดำเนินธุรกิจด้านคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า (Public Warehouse Organization)¹

พริดา ศรีทอง²

จากการศึกษาปัญหาทางกฎหมายในการดำเนินธุรกิจด้านคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า (Public Warehouse Organization) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมาย แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า ศึกษาปัญหามาตรการกฎหมายภายในองค์การคลังสินค้า และมาตรการทางกฎหมายอื่นๆ ในการดำเนินธุรกิจคลังสินค้า ศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า และวิเคราะห์แก้ปัญหาธุรกิจคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า

องค์การคลังสินค้า ได้มีการจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498 มีวัตถุประสงค์ทำกิจการทั้งปวงเกี่ยวกับสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค และมีอำนาจถือกรรมสิทธิ์ ครอบครองที่ดินและทรัพย์สินอื่น รวมทั้งทำการผลิต การค้า การรับฝากขาย การสะสม การรับฝากขาย การสะสม การรวบรวม และการขนส่งสินค้าเกษตร การฝากเก็บสินค้า และสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งในการทำธุรกิจทำเทียบเรือมีอยู่ 2 แห่ง อยู่ที่คลังสินค้าธนบุรี และทำเทียบเรือคลังสินค้าน้ำราชบุรีบวรณะ อยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีการทำธุรกิจให้เช่าพื้นที่คลังสินค้า แต่ในปัจจุบันได้มีผู้ให้บริการเช่าพื้นที่คลังสินค้าใหม่ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้การแข่งขันการให้บริการเช่าพื้นที่คลังสินค้ามีการแข่งขันสูง ซึ่งองค์การคลังสินค้ามีคลังสินค้ามาตรฐาน สะอาด ทันสมัย การคมนาคมสะดวกทั้งทางบกและทางน้ำ ตั้งอยู่หลายท้องที่ ดังนี้ คลังสินค้าส่วนกลาง ได้แก่ คลังสินค้า 1 ธนบุรี, คลังสินค้า 2 ราชบุรีบวรณะ, คลังสินค้าห้องเย็น คลังสินค้าส่วนภูมิภาค ได้แก่ คลังสินค้าบัวใหญ่, คลังสินค้าบ้านไผ่, คลังสินค้าสวรรคโลก, คลังสินค้าปากช่อง, คลังสินค้าทับทิม

ปัจจุบันองค์การคลังสินค้า มีธุรกิจเกี่ยวกับคลังสินค้าซึ่งมีพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การรัฐบาล พ.ศ. 2496 กำหนดมีฐานะเป็นนิติบุคคล และพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการขององค์การคลังสินค้า ตามความในมาตรา 6 และมาตรา 7 รวมถึงการพัฒนากฎหมายระบบเกี่ยวกับคลังสินค้าในทางปฏิบัติ อันมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน การขึ้นทะเบียน ระบบขนส่ง การประกันภัยความเสียหาย การบริหารสัญญา และกระบวนการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ หรือเพราะผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่มี

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัญหาทางกฎหมายในการดำเนินธุรกิจด้านคลังสินค้า (Public Warehouse Organization) โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ จุฑามาศ นิสารัตน์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ สันตาสว่าง และ รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสุวรรณค์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความเข้าใจภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงที่จะขึ้นในอนาคต นอกจากนั้นปัญหาที่สำคัญของการเกิดปัญหาต่างๆ ดังกล่าวมาข้างต้น องค์การของรัฐบาลที่ประกอบธุรกิจทางการค้า จะจัดตั้งขึ้นในรูปของรัฐวิสาหกิจหรือรัฐพาณิชย์รูปอื่น จุดมุ่งหมายหรือนโยบายหลักในการประกอบกิจการขององค์การเหล่านี้ เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล ในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ คลังสินค้าสาธารณะขององค์การรัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นในรูปแบบของรัฐวิสาหกิจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลด้านเศรษฐกิจ เช่น องค์การอุตสาหกรรมห้องเย็น องค์การคลังสินค้า เป็นต้น

การดำเนินธุรกิจคลังสินค้าสาธารณะขององค์การรัฐบาล จะประกอบกิจการเช่นเดียวกับคลังสินค้าสาธารณะของบริษัทเอกชน คือการรับทำการเก็บรักษาสินค้า และให้บริการต่าง ๆ เกี่ยวกับสินค้าที่รับฝากเก็บรักษานั้นเป็นการค้าปกติ และเป็นการให้บริการแก่บุคคลทั่วไป องค์การคลังสินค้า มีวัตถุประสงค์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498 มาตรา 6 ว่า “องค์การมีวัตถุประสงค์ทำกิจกรรมทั้งปวงเกี่ยวกับ ข้าว พืชผล และสินค้าต่าง ๆ” เพื่อให้จำนวนผลิต คุณภาพ ราคา เหมาะสม และเพียงพอกับความต้องการของรัฐบาลและประชาชนทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดจากปัญหาด้านนโยบายและกฎหมายที่ยังขาดความชัดเจนและครอบคลุม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ว่าด้วยเอกเทศสัญญา ลักษณะ 14 เก็บของในคลังสินค้า เป็นบทบัญญัติกำหนดลักษณะของสัญญาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการที่บุคคลใด ๆ จะตกลงกันให้มีผูกพันทางกฎหมายในการประกอบธุรกิจการค้าขายประเภทการให้บริการรับเก็บรักษาสินค้าของผู้อื่นเพื่อบำเหน็จตอบแทนเป็นทางค้าปกติของตน โดยกำหนดถึงสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบที่คู่สัญญาจะต้องมีต่อกัน และกำหนดวิธีการต่าง ๆ ที่แต่ละฝ่ายตลอด จนผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งปวงจะต้องปฏิบัติ กำหนดแบบของตราสารต่าง ๆ ที่จะต้องมีไว้ต่อกัน ตลอดจนขอบเขตของการใช้ตราสารเหล่านั้นให้มีผลตามกฎหมาย ในเรื่องของการรับฝากสินค้า การโอนกรรมสิทธิ์ การจำนำ การโอนสิทธิ์ในหนี้จำนำ การบังคับจำนำและการรับสินค้าคืน เป็นต้น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชนที่เกี่ยวกับกิจการคลังสินค้า ก็มีบทบังคับให้การประกอบกิจการคลังสินค้าดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าวข้างต้นเช่นเดียวกัน ดังนั้น ผู้ประกอบกิจการคลังสินค้าจึงจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจเงื่อนไขและบทบังคับต่าง ๆ ของสัญญาเก็บของในคลังสินค้าที่กฎหมายได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ เพื่อให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างถูกต้อง

กรณีศึกษาเป็นคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้าที่รับฝากเก็บสินค้าเกษตรจากรัฐบาลและรับฝากจากบริษัทเอกชนลูกค้าทั่วไป ดังนั้น จึงต้องมีการบริหารคลังสินค้าและบริหารกฎหมาย สัญญา เนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่ยังไม่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติและยังไม่ครอบคลุมไปถึงประเด็นปัญหาที่สำคัญและยังมีความไม่สมบูรณ์อยู่ในบางประการ โดยเฉพาะประเด็นปัญหาต่างๆ ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้ คือ

ประเด็นแรก ปัญหากฎหมายหน้าที่ในคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้าตามกฎหมายขององค์การคลังสินค้า ตามระเบียบองค์การคลังสินค้าว่าด้วยการรับ-จ่าย และเก็บรักษาสินค้า พ.ศ. 2538 ซึ่งออกตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498 หมวด 1 การรับสินค้าเข้าคลังสินค้า ยังไม่รัดกุมกับประมวล

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 4 เก็บของในคลังสินค้า ซึ่งไม่ได้กำหนดรายละเอียดใบรับของในคลังสินค้าและประทวนสินค้าในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 778 โดยในทางปฏิบัติองค์การคลังสินค้าจะมีใบรับของคลังสินค้าหรือใบโอนย้ายสินค้าที่ออกโดยหน่วยงานขององค์การสินค้าเอง แต่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบขององค์การคลังสินค้าว่าด้วยการรับ-จ่าย และเก็บรักษาสินค้า พ.ศ. 2538 ให้ชัดเจน ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาเทียบเคียงกับระเบียบดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชัดเจน

ประเด็นที่สอง ปัญหากฎหมายในการประกอบกิจการคลังสินค้าในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ธุรกิจการค้าชายแดนที่ต้องมีการตั้งคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าส่งไปจำหน่ายยังประเทศเพื่อนบ้านเป็นธุรกิจที่เหมาะสมกับการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งองค์การคลังสินค้ายังไม่มีคลังสินค้าไปรองรับในเขตเศรษฐกิจพิเศษแต่อย่างใด

ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 กิจการที่จะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในการส่งเสริมการลงทุน จะต้องเป็นกิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ หรือเป็นกิจการที่ใช้ทุน แรงงาน หรือบริการในอัตราสูง หรือใช้ผลิตผลทางการเกษตร หรือทรัพยากรธรรมชาติเป็นวัตถุดิบ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่ากิจการนั้นยังไม่มีในราชอาณาจักร หรือมีในราชอาณาจักรแต่ไม่เพียงพอ หรือมีกรรมวิธีการผลิตยังไม่ทันสมัย

เมื่อพิจารณาจากการจัดตั้งคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้าในเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น เนื่องจากองค์การคลังสินค้ามีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498 ที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้คือ (1) ถือกรรมสิทธิ์ครอบครองที่ดินและทรัพย์สินอื่น ๆ มีทรัพย์สินต่าง ๆ สร้าง ซื้อ ขาย เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม จำนำ รับจำนำ จำนอง รับจำนอง จัดหา จำหน่าย แลกเปลี่ยน โอน และรับโอนด้วย ประการใด ๆ ซึ่งที่ดิน ทรัพย์สินอื่น ๆ หรือสิทธิทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร รับเงินหรือทรัพย์สิน ที่มีผู้อุทิศให้ และดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องใช้ บริการ หรือทรัพย์สินใด ๆ (2) ทำการผลิต การค้า การรับฝากขาย การสะสม การรวบรวม และการขนส่งสินค้า เกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภค (3) ประกอบกิจการคลังสินค้า และกิจการเกี่ยวกับสินค้าเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภค (4) ร่วมการทำงานหรือสมทบกับบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การ รวมทั้งการ เข้าเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบในหุ้นส่วนจำกัด หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลใด โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี (5) กู้ยืม เงิน ถ้าเป็นจำนวนเกินกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท ต้องได้รับอนุญาตจากคณะรัฐมนตรีก่อน (6) ให้กู้ ให้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือด้วยทรัพย์สิน (7) จัดตั้งนางข้าว โรงสี คลังสินค้า และร้านค้า (8) กระทำการอื่นใดเพื่อส่งเสริมการผลิตตลอดจนกิจการค้าสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภค บริโภคของคนไทย ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าตามมาตรา 7 (7),(8) ถือเป็นกิจการที่ต้องใช้เทคโนโลยีในการผลิตระดับสูงและสินค้าที่ได้จากการผลิตดังกล่าวเป็นที่ต้องการมากในอุตสาหกรรมอื่น การประกอบกิจการคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้าจึงถือเป็นกิจการที่ใช้

เทคโนโลยีขั้นสูงซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แต่ยังคงมีฐานการผลิตอยู่เพียงเล็กน้อยภายในประเทศ อันเป็นกิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติในทางเศรษฐกิจ สามารถขอรับสิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมการลงทุนได้

แต่อย่างไรก็ตาม ตามมาตรา 17 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 กำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องเป็นบริษัท มูลนิธิหรือสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่า ด้วยการนั้น ซึ่งองค์การคลังสินค้ามีพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การรัฐบาล พ.ศ. 2496 กำหนดให้องค์การมีฐานะเป็นนิติบุคคล และจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498 จึงมีบทบัญญัติที่ขัดแย้งกันทำให้องค์การคลังสินค้าไม่สามารถขอรับการส่งเสริมการลงทุนได้

ประเด็นที่สาม ปัญหากฎหมายในการกำหนดหน้าที่ของหัวหน้าคลังสินค้า กฎหมายนี้ไม่กำหนดขึ้นต่อการส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม โดยเฉพาะการกำหนดหน้าที่ของหัวหน้าคลังสินค้า ขัดกับความจริงในทางปฏิบัติของธุรกิจคลังสินค้าซึ่งครอบคลุมบริการด้านการบริหารสินค้าคงคลัง ปัญหาว่า นายคลังสินค้าจะต้องเป็นเจ้าของคลังสินค้า หรือไม่

ทั้งนี้ มิได้มีกฎหมายบัญญัติว่า นายคลังสินค้าจะต้องเป็นเจ้าของคลังสินค้าที่รับทำการเก็บรักษาสินค้าแต่อย่างใด ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่า นายคลังสินค้าจะเป็นเจ้าของคลังสินค้าหรือไม่ก็ได้ แต่นายคลังสินค้าจะต้องมีสิทธิที่จะใช้คลังสินค้านั้น

ตามมาตรา 660 เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในส่วนลักษณะเก็บของในคลังสินค้า จะเห็นได้ว่า กฎหมายคุ้มครอง “สินค้า” โดยให้นายคลังสินค้าจะต้องมีหน้าที่ในการเก็บรักษาสินค้าซึ่งรับฝากไว้ในอารักขาแห่งตน โดยจะระบุให้บุคคลภายนอกเก็บรักษาไว้แทนย่อมไม่ได้ และโดยจะนำสินค้าซึ่งรับฝากนั้นไปใช้สอยเอง หรือนำไปให้บุคคลอื่นใช้สอยก็ย่อมจะไม่ได้เช่นกัน เพราะเหตุที่ว่าผู้ฝากคงมีความประสงค์ที่จะได้รับการดูแลรักษาสินค้าเป็นอย่างดีจากนายคลังสินค้าผู้มีวิชาชีพในการรับฝากไว้นั้นไปให้บุคคลภายนอกเก็บรักษาไว้ได้ หรือหากได้รับอนุญาตก็อาจนำออกใช้สอยเอง หรือให้บุคคลภายนอกใช้สอยก็ย่อมได้

แต่มีปัญหาว่าหากเป็นกรณีที่ไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ฝากนายคลังสินค้าจะสามารถทำเช่นนั้นได้หรือไม่ และหากเกิดกรณีสูญหายหรือบุบสลายอย่างใด นายคลังสินค้าจะต้องมีความรับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร

ผู้เขียนเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีปัญหาในทางกฎหมายตามที่กล่าวข้างต้น จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายในการดำเนินธุรกิจด้านคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า เพื่อนำไปสู่แนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ระหว่างหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาต่อไป

จากที่ได้ศึกษาถึงกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจด้านคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหากฎหมายหน้าที่ในคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้าตามกฎหมายขององค์การคลังสินค้า ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ

1.1 เมื่อพิจารณาตามระเบียบองค์การคลังสินค้าว่าด้วยการรับ-จ่าย และเก็บรักษาสินค้า พ.ศ. 2538 ไม่ได้กำหนดรายละเอียดไว้แต่อย่างใด ซึ่งในทางปฏิบัติมีแต่เพียงใบรับของสินค้าหรือใบโอนย้ายเท่านั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะว่า ให้เพิ่มเติมบทบัญญัติในระเบียบองค์การคลังสินค้าว่าด้วยการรับ-จ่าย และเก็บรักษาสินค้า พ.ศ. 2538 โดยให้เทียบเคียงบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 778 ดังนี้

ข้อ 5/1 ว่า “ใบรับของคลังสินค้าและใบประทวนคลังสินค้า ต้องมีเลขลำดับตรงกันกับเลขในต้นข้าว และลงลายมือชื่อของหัวหน้าคลังสินค้า

อนึ่ง ใบรับของคลังสินค้าและใบประทวนคลังสินค้านั้น ท่านให้มีรายละเอียดดังกล่าวต่อไปนี้ คือ

- 1) ชื่อหรือยี่ห้อ และสำนักของผู้ฝาก
- 2) ที่ตั้งคลังสินค้า
- 3) คำบำเน็จสำหรับเก็บรักษา
- 4) สภาพของคลังสินค้าที่เก็บรักษา และน้ำหนักหรือขนาดแห่งสินค้านั้น รวมทั้งสภาพจำนวนและเครื่องหมายหีบห่อ
- 5) สถานที่และวันออกใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้า
- 6) กำหนดระยะเวลารับฝากสินค้า (ถ้ามี)
- 7) จำนวนเงินที่ประกันภัย กำหนดเวลาที่เอาประกันภัย และชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับประกันภัย (ถ้ามี)”

2. ปัญหากฎหมายในการประกอบกิจการคลังสินค้าในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ในส่วนประเด็นที่สอง ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติขององค์การคลังสินค้า และบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 มาตรา 17 วรรคสอง ให้รวมถึงนิติบุคคลเพื่อให้ควบคุมถึงหน่วยงานองค์การคลังสินค้า เนื่องจากองค์การคลังสินค้าเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่อยู่ภายใต้กำกับของหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นการส่งเสริมการลงทุนคลังสินค้านี้ระหว่างหน่วยงานรัฐและหน่วยงานรัฐด้วยกันต่อไป

3. ปัญหากฎหมายในการกำหนดหน้าที่ของหัวหน้าคลังสินค้า

ในส่วนประเด็นที่สาม ควรเพิ่มบทบัญญัติพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2486 มาตรา 3 เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวกำหนดเพียงนิยามคำว่าพนักงานเท่านั้น จึงเสนอแนะให้เพิ่มคำนิยามของหัวหน้าคลังสินค้า และเทียบเคียงกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 657 เมื่อพิจารณาประกอบมาตรา 770, 771 “หัวหน้าคลังสินค้า คือ บุคคลที่เป็นพนักงานผู้รับทำการเก็บรักษาสินค้าแทนองค์การคลังสินค้า”

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพาณิชย์,องค์การคลังสินค้า, “ประวัติองค์การคลังสินค้า” PWO, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2565, http://www.pwo.co.th/ewt_news.php?nid=2432559